

ἀπὸ τῆ μονομέρεια τῆς κοινωνιολογικῆς βιβλιοθήκης, χτυπάτε καὶ δὸς του χτυπάτε.

Θέλετε νὰ μὲ σώσετε ἀπὸ τὸν κατήφορο τῆς πρωτοπορίας. Εἶναι ἀνήφορος δύσκολος. Τοὺς κατήφορους ἐγὼ τοὺς βλέπω ἄλλοῦ καὶ μποροῦνε ἄλλοι νὰ μᾶς καταποῦνε, νὰ ρημάξουνε τουλάχιστο πολλές ἄξιες δυνάμεις μας, ὅπως αὐτὲς π. χ. ποὺ ἀψηφᾶνε τὴν πολυπλαπλῆ ὁδηγία τῆς ζωῆς, τὰ ἀπύθμενα ἐρωτηματικά της, καὶ ζοῦνε μὲ τίς βιβλικὰ ξεκαθαρισμένες γνώμες τους.

Θελήσατε, φίλε κ. Παρορίτη, νὰ πάρη πλατύτερη ὄψη ἢ συζήτησή μας. Σᾶς ἀκολούθησα καὶ σᾶς εὐχαριστῶ εὐλικρινά.

ΘΡΑΣΟΣ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ

Ο ΚΟΙΤΑΧΤΗΣ

Ἐγὼ εἶμαι ὁ κοιταχτῆς
Καὶ εἶναι ἡ ψυχὴ μου μάτι.
Σὲ γυάλινο παλάτι,
Πολὺ μακρὰ ἀπ' τῆς γῆς
Τὰ χαροχτυπημένα,
Δὲν ἀγαπῶ κανένα,
Δὲ μ' ἀγαπᾶ κανεὶς.

Μᾶρέσει νὰ θωρῶ
Τὴν ὁμορφιά τοῦ πόνου'
Καὶ τὰ φτερὰ τοῦ χρόνου,
Στῶν κόσμων τὸ χορὸ,
Νὰ τὰ πετᾶν τὰ νιάτα
Μέσ' ἀπ' τὴν ἴσια στράτα
Σὲ βάραθρον ὑγρό.

Ποθῶ κάθε γραμμὴ
Σὲ πρόσωπα, σὲ χέρια,
Σὲ ρόδα καὶ σ' ἀστέρια,
'Απὸ θεοῦ βαλτή'
'Αντήχισμα τοῦ νοῦ του
'Απὸ τοῦ θεοῦ χεριοῦ του
Τὸ χάιδεμα πλαστή.

Μᾶρέσει ὁ χωρισμὸς
'Απὸ τ' ἀνθρώπινα ὅλα...
'Απὸ τοῦ Μίῃ τῆ βιόλα
Στὸν ἥλιο, ἕνας ρυθμὸς'
Κι ὅλα νὰ τὰ σπαράξει
Καὶ νὰ τὰ κουρελιάξει
'Ο κρύος ὁ λογισμὸς.

Στῆ Λήθη νὰ χαθεῖ
Τὸ κλάμα ποῦχω κλάψει.
Εἶναι καιρὸς νὰ πάψει
Τὸ κάμα στὴν ψυχὴ.
Ν' ἀνέβει στὴ γαλήνη
Κι ἀπαθὴ ἐκεῖ νὰ μείνει
Γιὰ νὰ ξεκουραστεῖ.

ΗΘΟΣ ΔΕΛΦΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ» ΤΟΥ Π. ΑΦΘΟΝΙΑΤΗ

Ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ διαπιστώσει ἀδίσταχτα, εἶναι, πὼς τὸ καινούργιο βιβλίον τοῦ Π. Ἀφθονιάτη, μὲ τὸν τίτλο «Μετανάστες», παρουσιάζει καταπληκτικὰ ἐξελιγμένη τὴν αὐθεντικὴ προσωπικότητα τοῦ νέου μας συγγραφέα. Τὸ βιβλίον αὐτὸ, χωρὶς νὰ εἶναι μῆτε διήγημα, μῆτε μυθιστόρημα, μῆτε ξώδερες ψυχολογικὲς παρατηρήσεις χρονολογίου ὑπὸ τύπον ἔργου τέχνης, ἔχει μιὰ σταθερὴ τάση πρὸς τὴ συνθετικὴ λυρικοφιλοσοφικὴ ποίηση, μὲ μορφὴ εὐχυμῆς καὶ χτυπητὰ χρωματισμένης ρυθμικῆς πρόζας. Μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν κ. Ἀφθονιάτη, ποιητὴ πέρα γιὰ πέρα, καὶ μαζί ἀνθρώπο τῆς σοβαρῆς σκέψης, π ὃ δείχνει πὼς πραγματικὰ τὸν ἀνησυχοῦν καὶ τὸν βασανίζουν ἐπίμονα, τὰ πολὺπλοκα προβλήματα καὶ οἱ ἀκαθόριστες τάσεις τῆς ἐποχῆς μας. Ἐνῶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἡ φιλολογία μας ἡ περὶ τρᾶβᾶ πρὸς κάποιον ἄχρωμ., ἄβαθο, καὶ ἀνούσιο κοσμοπολιτισμὸ, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πρὸς τὴ δημιουργία χαρτονιένων ἡρώων ποὺ ἀπαγγέλλουν παπυγαλίζοντας, διάφορες θεωρίες, ὃ κ. Ἀφθονιάτης ἀγωνίζεται νὰ συμμαζέψει, νὰ συμπυκνώσει καὶ νὰ ταχτοποιήσει στὴν τέχνη του μέσα ὃ,τι ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ ὑπάρχει τριγύρω μας—κυριώτατα τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς—καὶ ἄξιο νὰ μᾶς προσανατολίσει πρὸς τὸν ἑαυτὸ μας πρὸ παντός. Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου του «Μετανάστες» δὲ συμβολίζει, παρὰ τὴν ἀδιάκοπη καὶ μαρτυρικὴ ἀλλαγὴ μιᾶς ἀληθινῆς καὶ ζωντανῆς σκέψης, μιᾶς πλατειᾶς καὶ ἀνήσυχης συνείδησης, ἀνάμεσα στ' ἀντικρουόμενα ρεύματα τῆς σύγχρονης κοινωνίας, τῶν σύγχρονων πόθων καὶ ἰδανικῶν, ποὺ ὅσο καὶ ἂν μᾶς φαίνονται ἰδανικὰ καινούργια, δὲν εἶναι παρὰ τὰ καλιά, τὰ αἰώνια, ξαναφερμένα στὸ φῶς μὲ νέα πρόσωπα, δὲν εἶναι κατὰ βᾶθος, παρὰ ὃ ἀδιάκοπος πόθος τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐξηψωθεῖ, νὰ καλλιεργηθεῖ, νὰ πλάσει τὴν εὐτυχία του, μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Ἐνα σωρὸ σύγχρονα Ἑλληνικὰ καὶ παγκόσμια προβλήματα θίγει τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἀφθονιάτη. Ἡ φιλολογία μας, ἡ πολιτικὴ, τὰ ἰδεολογικὰ φαινόμενα καὶ οἱ κοινωνικὲς τάσεις, κοιτάζονται μὲ τὴν πρεπούμενη καὶ ἀμερόληπτη ματιὰ. Καὶ δὲν κοιτάζονται ἀπὸ τὸ νοῦ ψυχρὰ καὶ μεθοδικά, ἀπὸ καθαρὰ φιλοσοφικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ ἀποψη. Ἡ καρδιά καὶ τὸ θερμὸ αἴσθημα, παίζουν τὸν πρωτεύοντα ρόλο, ζωογονοῦν μὲ τὴ θέρημη τους τὴ σκέψη τοῦ συγγραφέα, καὶ τῆς δίνουν μιὰ κίνηση καὶ μιὰ δύναμη μοναδική. Ὅσο καὶ ἂν ὃ συγγραφέας ρέπει πρὸς τὴν ἐπαναστατικότητα, πρὸς τὴν ἀπελευθερωτικὴ ἀνταρσία, δὲν ξεσπάει φανατικὰ σὲ θυμιάματα εἰδώλων, ξαίρει νὰ κυβερνᾷ τὸ ἐπαναστατημένο εἶναι του. Ὁ Τζίμης, ὃ ἰδεολογικὸς τύπος, φιλολογικὴ ἐνσάρκωση τοῦ ἴδιου τοῦ συγγραφέα, περνάει βασανιστικὰ ἀπὸ πολλοὺς σταθμοὺς στοχασμῶν καὶ πίστων, ἀνανεώνεται συνεχῶς, καὶ ἂν δὲν κινδύνευα νὰ παρε-